

ประโยค ป.ธ. ๓
แปล มคธเป็นไทย
สอบ วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๒๙

แปล โดยพยัญชนะ

๑. โสปี นสฺส วสฺสิตฺติ กุชฺฌิตฺวา อญฺญสฺส ฆรํ อคฺมาสิ ฯ ตโตปิ กติปาหจฺจเยน
อิมินา ว อุปาเยน ปลาปิโต ว อญฺญสฺสาติ เอวํ เอกฆเรปิ ปเวสนํ อลภมาโน ปณฺฑิตฺรจฺจ-
ปพฺพชฺชํ ปพฺพชิตฺวา ภิกฺขาย จรฺนโต กาลจฺจเยน ชราชฺฌิโน ทุพฺพโกชนทุกฺขเสยฺยาหิ
มิลาสฺสโร ภิกฺขาย จรฺนโต อากมฺม ปิฏฺฐิกาย นิปนฺโน นินฺทํ โอกฺกมิตฺวา อฏฺฐาย นิสฺสินฺโน
ปฏิปฺสฺสทฺทฺทฺรถํ อุตฺตานํ โอลเกตฺวา ปุตฺเตสฺส อุตฺตโน ปติฏฺฐจํ อปฺสฺสนโต จินฺตฺสิ สมฺโน
กิริ โคตโม อพฺภากุฏฺโถ อุตฺตานมฺไซ สฺขสมฺภาโส ปฏฺิสนฺถารกฺุสโล สกฺกา สมฺณํ โคตมํ
อุปฺสงฺกมิตฺวา ปฏฺิสนฺถารํ ลภิตฺุนฺติ ฯ โส นิวาสนปารฺปนํ สนฺจเปตฺวา ภิกฺขาภาชนํ จเตตฺวา
ทณฺทํ อาทาย ภควโต สฺนฺติกํ อคฺมาสิ ฯ วุตฺตํปิ เจตํ อถ โส อญฺญตโร พฺราหฺมณฺมทาสาโล
ลูโซ ลูชปา วรฺโณ เยน ภควา เตนุปฺสงฺกมิตฺติ ฯ (ธมฺมปทฺฏจกฺถาย สตฺตโม ภาโค/หน้า ๑๔๑)

แปล โดยอรรถ

๒. สตฺถา เอกมฺนฺตํ นิสฺสินฺเนน เตน สทฺธิํ ปฏฺิสนฺถารํ กตฺวา เอตทฺโวจ กิํ นุ โส
ตฺวํ พฺราหฺมณ ลูโซ ลูชปา วรฺโณสิตฺติ ฯ อิธ เม โภ โคตม จตฺตาโร ปุตฺตา เต มํ ทาเรหิ
สํปฺจุฉา ฆรา นิภาเนนฺติตฺติ ฯ เตนหิ ตวํ พฺราหฺมณ อีมา คาถาโย ปริยาปฺณิตฺวา สภายํ
มทาชนกาเย สฺนฺนิปฺติตฺเต ปุตฺเตสฺส นิสฺสินฺเนสฺส ภาส

เยหิ ชาเตหิ นนฺทิสฺสํ

เยสญจ ภามิจฺฉิสฺ

เต มํ ทาเรหิ สํปฺจุฉา

สวา วาเรหฺติ สฺกฺรํ ฯ

อสนฺตา กิริ มํ ชมฺมา

ตาท ตาตาติ ภาสเร

รกขสา ปุตตรูปเณ	เต ชนฺติ ว โยคตํ ๑
อสุสฺว ชินฺโณ นินฺโปกโค	ชาทนา อปนียติ
พาลานมฺปิ ปิตา เถโร	ปราคาเรสุ ภิกฺขติ ๑
ทณฺโท ว กิร เม เสยโย	ยณฺจ ปุตฺตา อนสฺสวา
จณฺทมฺปิ โคนํ วาเรติ	อโถ จณฺทมฺปิ กุกฺกฺร
อนฺธกาเร ปุเร โหติ	คมฺภีเร คาชเมชติ
ทณฺทสฺส อานฺภาเวณ	ชฺลิตฺวา ปฏฺติฏฺฐตีติ ๑

โส ภควโต สนฺติเก ตา คาถาโย อุกฺคณฺหิตฺวา ตถารูเป พฺราหฺมณานํ สฺมาคมทิวเส
 สพฺพาลงฺการปฏฺิมนฺทิตฺเตสุ ปุตฺเตสุ ตํ สภํ โอคคาเหตฺวา พฺราหฺมณานํ มชฺฌเม มหารเทสุ
 อาสเนสุ นิสินฺเนสุ อยํ เม กาลิตฺติ สฺมายนฺ มชฺฌํ ปวีสิตฺวา หตฺถํ อุกฺขิปิตฺวา โภ
 อหํ ตุมฺหากํ คาถาโย ภาสิตฺวาโม สฺถนฺิสฺสธตฺติ วตฺวา ภาส ภาส พฺราหฺมณ สฺโถเมตฺติ
 วุตฺเต จิตฺโก ว อภาสิ ๑ เตน จ สฺมเยน มนุสฺसानํ เอวํ วตฺตํ โหติ โย มาตาปิตูนํ
 สนฺตํ ชาทฺนโต มาตาปิตโร น โปเสติ โส มาเรตฺพุโหติ ๑ ตสฺมา เต พฺราหฺมณปุตฺตา
 ปิตู ปาเทสุ ปิตฺติวา ชีวิตํ โน ตาต เทหิตฺติ ยาจิสฺสุ ๑ โส ปิตู ทฺหยานํ มุทฺตาย มา เม โภ
 ปุตฺตเก วินาสยิตฺถ โปสิสฺสนฺติ มนฺติ อาท ๑ อถสฺส ปุตฺเต มนุสฺสา อาหํสุ สเจ โภ
 อชฺช ปฏฺฐาย ปิตฺรํ น สฺมมาปฏฺิขคฺคิสฺสธ ฆาเตสฺสาม โวติ ๑ (ธมฺมปทฺฐกฺถาย สตฺตโม ภาโค/
 หน้า ๑๔๑ - ๑๔๒)

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมงฝึก กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๓ แปล มครเป็นไทย

แปล โดยพยัญชนะ

๑. อ.พราหมณ์แม้นั้น กล่าวแล้วว่า ดูก่อนหญิงถ้อย อ.เจ้า จงฉิบหาย ดังนี้ โกรธแล้ว ได้ไปแล้ว สูเรือน ของบุตรอื่น ๆ อ.พราหมณ์นั้น ผู้อันหญิงสะใภ้ให้หนีไปแล้ว จากเรือนแม้นั้น โดยอุบายนี้ทีเดียว โดยอันล่องไปแห่งวันเล็กน้อยเทียว ไปแล้ว สูเรือน ของบุตรอื่น ผู้อันหญิงสะใภ้ให้หนีไปแล้ว เมื่อไม่ได้ ซึ่งอันเข้าไปแม่ในเรือนหลังหนึ่ง อย่างนี้ด้วยประการฉะนี้ บวชแล้ว บวชเป็นผู้มอญชิว (บวชเป็นชีปะขาว) เทียวไปอยู่ เพื่อภิกษา เป็นผู้แก่แล้วเพราะชรา เป็นผู้มอญชิวแล้ว เป็น เพราะโภชนะอันทรามและอันนอนลำบาก ท. โดยอันล่องไปแห่งกาล เทียวไปอยู่ เพื่อภิกษา มาแล้ว นอนแล้ว ด้วยหลัง (นอนอิง) ก้าวลงแล้ว สูความหลับ ลุกขึ้นนั่งแล้ว แลดูแล้ว ซึ่งตนอันมีความกระวนกระวายระงับแล้ว ไม่เห็นอยู่ ซึ่งที่พึ่ง ของตน ในบุตร ท. คิดแล้วว่า ได้ยินว่า อ.พระสมณะ ผู้โคดม เป็นผู้ไม่สยิวพระพักตร์ เป็นผู้มอญชิวพระพักตร์หงาย (ไม่หน้าคว่ำ) เป็นผู้มอญชิวซึ่งพระดำรัสอันนำมาซึ่งความสุข เป็นผู้ฉลาดในอันปฏิสังขาร ย่อมเป็นอันเราอาจ เพื่ออันเข้าไปเฝ้า ซึ่งพระสมณะ ผู้โคดมแล้วได้ซึ่งการปฏิสังขาร ดังนี้ ๆ อ.พราหมณ์นั้น จัดแล้ว ซึ่งผ้าเป็นเครื่องหุงและผ้าเป็นเครื่องท่ม ถือเอาแล้ว ซึ่งภาชนะเป็นเครื่องใส่ซึ่งภิกษา ถือเอาแล้ว ซึ่งไม้เท้า ได้ไปแล้ว สูสำนักของพระผู้มีพระภาคเจ้า ๆ จริงอยู่ อ.คำแม้นั้นว่า ครั้งนั้นแล อ.พราหมณ์ผู้มหาศาล คนใดคนหนึ่ง ผู้คร่ำท่มอง ผู้มีผ้าหุงผ้าท่มอันคร่ำท่มองเข้าไปเฝ้าแล้ว โดย - อ.พระผู้มีพระภาคเจ้า ย่อมประทับอยู่ โดยส่วนแห่งทิศใต้ - ส่วนแห่งทิศนั้น ดังนี้ อันพระเถระผู้ทำสังคายนา ซึ่งพระธรรมและพระวินัย ท. กล่าวแล้ว ๆ

แปล โดยอรรถ

๒. พระบรมศาสดาทรงทำปฏิสังขารกับพราหมณ์นั้นผู้หนึ่ง ณ ส่วนข้างหนึ่งแล้ว ได้ตรัสพระดำรัสที่ว่า พราหมณ์ เพราะอะไรหนอแล ท่านจึงเป็นผู้คร่ำท่มอง มีผ้าหุงท่มคร่ำท่มอง ๆ พราหมณ์ทูลว่า ข้าแต่พระโคดมผู้เจริญ ในโลกนี้ ข้าพระองค์มีลูกชายอยู่ ๔ คน พวกเขา

ถูกภรรยาขย่ง จึงซบซ้ำพระองค์ออกเสียดจากเรือน ฯ พระบรมศาสดาตรัสว่า พรหมณ์ ถ้าอย่างนั้น ท่านจงเรียนคาถาเหล่านี้ไว้ เมื่อหม่อมหาชนประชุมกันที่สภา เมื่อลูก ๆ (ของท่าน) นั่งกันแล้ว จงกล่าวว่

ข้าพเจ้า จักผลิตเพลินด้วยบุตรทั้งหลายที่เกิดแล้วเหล่าใด
และจักปรารถนาความเจริญแก่บุตรทั้งหลายเหล่าใด บุตร
ทั้งหลายเหล่านั้นถูกภรรยาขย่ง รุกรานข้าพเจ้าอยู่ เหมือนสุนัข
รุกรานสุกร ฉะนั้น ได้ยินว่า บุตรเหล่านั้น เป็นคนไม่ดี เลวทราม
เรียกข้าพเจ้าว่า พ่อ พ่อพวกเขาคือรากษส (มา) โดยรูปของ
บุตรทอดทิ้งข้าพเจ้าผู้ถึงความเสื่อม เหมือนม้าแก่ที่ใช้งานไม่ได้
ถูกเขาพรากไปจากที่เลี้ยงอาหารฉะนั้น, บิดาแม่ของพวกเขา
ผู้เป็นพาลชน เป็นคนแก่ จึงต้องเที่ยวขอรานที่เรือน ของชน
เหล่าอื่น, นัยว่า ไม้เท้าของข้าพเจ้ายังประเสริฐกว่า, บุตรที่
ไม่เชื่อฟัง จะประเสริฐอะไร, (เพราะ)ไม้เท้ากันโคดุก็ได้ กันสุนัขดุ
ก็ได้ มีไว้ (คล่าทาง) ข้างหน้าในที่มืดก็ได้ และใช้หยั่งลงไป
ในน้ำลึกก็ได้ เพราะอานุภาพของไม้เท้า คนแก่ (เช่นข้าพเจ้า)
พลาดแล้ว ก็กลับยืนขึ้นได้ ฯ

พรหมณ์เรียนคาถาเหล่านั้น ในสำนักของพระผู้มีพระภาคเจ้าแล้ว ในวันประชุมพรหมณ์
เห็นปานนั้น เมื่อพวกลูกชายผู้ประดับประดาด้วยสรรพาลังการ อย่างเข้าสู่สภานั้นนั่งแล้ว ณ อาสนะ
ที่ควรแก่ค่ามาก ในท่ามกลางพวกพรหมณ์แล้ว ตกลงใจว่า เวลานี้เป็นเวลาของเราละ จึงเข้าไป
กลางสภา ยกมือขึ้นแล้วกล่าวว่า ท่านผู้เจริญทั้งหลาย ข้าพเจ้าประสงค์จะกล่าวคาถาแก่ท่าน
ทั้งหลาย ท่านทั้งหลาย จะฟังไหม เมื่อพรหมณ์เหล่านั้นบอกว่า เชิญกล่าวเถิด ฯ พรหมณ์
พวกเราจะฟัง ยืนอยู่นั่นเองกล่าวแล้ว ฯ ก็สมัยนั้น มนุษย์ทั้งหลายมีธรรมเนียมอยู่อย่างนี้
ว่า ลูกคนใด กินของพ่อแม่อยู่ (แต่)ไม่เลี้ยงดูพ่อแม่ ลูกคนนั้น ต้องถูกฆ่า ฯ เพราะฉะนั้น ลูกของ
พรหมณ์เหล่านั้น จึงหมอบลงที่แทบเท้าของพ่อ วิงวอนว่า คุณพ่อครับ ขอคุณพ่อจงให้ชีวิต
แก่พวกกระผมเถิด ฯ เพราะความที่ดวงใจของพ่อทั้งหลายเป็นธรรมชาติดีอ่อนโยน พรหมณ์

จึงกล่าวว่ ท่านผู้เจริญทั้งหลาย ท่านทั้งหลายอย่าให้ลูก ๆ ของข้าพเจ้าพินาศเลย พวกเขาจักเลี้ยงดูข้าพเจ้า ฯ ที่นั่น มนุษย์ทั้งหลายกล่าวกะลูก ๆ ของพรหมณ์นั้นว่า ผู้เจริญ ตั้งแต่วันนี้ไป หากพวกท่าน จักไม่ปรนนิบัติพ้อให้ดี พวกเราจักฆ่าพวกท่านเสีย ฯ

พระราชวิสุทธิโมลี สุรเตโช วัดราชโอรสาราม
สนามหลวงแผนกบาลี

เฉลย.
ตรวจแก้.